דעד כאן לא קאמר ר' ישמעאל התם אלא דכי

ממעם באכילה קא ממעם קצירה אבל הכא

דכי קא ממעט באכילה קא מפשא קצירה

ודאי שלש מייתינן: מתני' מצות 15 העומר

להביא מן הקרוב לא ביכר הקרוב לירושלים

מביאין אותו מכל מקום מעשה שבא העומר

מגגות צריפין ושתי הלחם מבקעת עין

סוכר: גמ' מ"ם איבעית אימא משום כ

כרמל (6) ואיבעית אימא משום דאין

מעבירין על המצות: מעשה שבא [העומר]

מגגות צריפין: ית"ר כשצרו מלכי בית

חשמונאי זה על זה והיה הורקנום מבחוץ

ואריסטובלום מבפנים בכל יום ויום היו

משלשלין להן דינרין בקופה ומעלין להן תמידין

היה שם זקן אחד שהיה מכיר בחכמת יוונית

לעז להם בחכמת יוונית אמר להן כל זמן

ם) ניתח מנו. ושיינן, כ) בייק פב: סוטה מט:, ג) לייק מייז, ד) בס"א: ומל, ה) [מדל"ל ומלן, ו) [שם נא.], ו) ל"ק,

ם) בס"ח: ובפ"ק (דיומה דף טו:), ט) ניומה לג.], י) נועיין מוספות מגילה ו: ד"ה

מסתבר], ל) [שבת טו.], ל) בס"א: ושמעון גמליאל,

מ) בש"מו. ושמעון גמוניטוג,
 מ) ז"ל קודם שעמד. ז"ק,
 נ"ל יבשה א"י. ז"ק,
 מ) פרש"י שלפנינו בברכות לא

ומוספין הל״ה:

רבינו גרשום

פשיטא ג' דקיימי בעוקץ , -- -- יי אחד מייתינן. דקא מימעט בקציר' ותלישה בשבת: עד כאן לא קאמר ר' ישמעאל התם דבשבת בא מג' סאין. [דכי ממעט באוכלא וכי לא מייתי אלא שלש סאין ממעט בקצירה. אבל הכאן משום דכי ממעט באכילה כגרוגרת נפישא קצירה דתרי קיימי בתרי עוקצין וודאי שלש בתרי עוקצין וודאי שלש מיתי דקיימי בעוקץ אחד וממעטא קצירה: משום [כרמל] דבעינן שיהא רך ומל ממלל: ואי מיתי ליה מרחוק היה מולל ולא היה רך: אין מעבירין על המצות. אלא הקרוב קודם: הורקנוס הערוב קודם: הורקנוס היה שם זקן א' מבפנים. שהיה מכיר: על אותה שעה שנינו מעשה שבא וכר׳. לפי שכל סביבות ירושלם לפי שכל טביבות ירושלם החריבו ולא היתה שם תבואה: מטא זמן עומר. אותה שנה: אכרוז. אי אותה שנה: אכרוז. אי
איכא מאן דידע היכא הוה
חדש: אתא ההוא חרשא.
שהיה שומע ואינו מדבר:
אצריפא. בית קטן של קנים:
אטיכרא. מקום הבריח של דלת: סבור מיניה. שאר רבנן: הא דאמרה לזיבתי. זיבתה ממש כדכתיב ואם זיכתה ממש כדכתיב ואם
שהרה מזובה וגר וביום
שהמיני [תקח] וגר: לימתי.
היינו נמי לויבתי כלומר
שלמו יומי זיבתי: לעוותי
שלמו יומי זיבתי: לעוותי
דכולהי חדא לתטאת וחדא
לעואת וחדא
לעואת הדא
שמא הא דאמרה לדיבתי
שמא הא דאמרה לזיבתי
שמא שור הישבר זיבתי שמא אינה כשאר זבה אלא בזוב סיכנה שהיתה חולה הרבה ונסתכנה מחמת חולי זיבה ונדרה שאם שמא בעינה סיכנה שהיה כאב בעינה ונדרה להביא קינין לעולה אם תירפא: בדוק. שאלום ואמרו

א) נראה דל"ל ומל שיהא נמלל

שימה מקובצת

ל) העומר. עיין בתוס׳ (דףפה ע״א): כ) משום כרמל תקריב. עיין תוס' (דף סו ע"א): ג] מהיכא איכא עומר ע"א): ג) מהיכא איכא עומר לאתויי אכרזו: ד) מהיכא איכא לאתויי אכרזו: ס) אותיב חדא ידיה: ו) לעונתה ממש: ז) בדוק ואשכחו: ס) יתיבות בשלשה בג' מגלות נמחק: ט) מביא קן ואות ה נמחק: י] ספירה קן: הס"ד ומה"ד לימתה ממש כמו ליומא והיינו ליום ח׳ שלה שספרה לזיבתה א״נ ליום מלאות ימי לידתה שמביאה קן ל"א לימתה:

מא מיי׳ פ״ו מסלסם ממדין משום כרמל. מקריב פירוש רך ומלא הי ואין זה גורעין ומוסיפין באמנע תיבה דהוי כמו שמלה שלמה: איבעית אימא

מפ׳ בגמ׳ ו) מ״ט דאמר קרא אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד ההוא דפגע ברישא פי׳ בקונט׳ דמאשר פתח אוהל מועד דריש דמשמע יסוד שכנגד הפתח וזהו מערבי של מזבח שהוא כנגד פתח ההיכל ולא גרסינן ההוא דפגע ברישא דמשמע מטעם שאין מעבירין על המצות וכפירושו נראה מדהחמר חבחים ד' נג.) גבי שירי הדם של מטאות הליבור והיחיד ר' ישמעאל אומר זה וזה יסוד מערבי דהסבר ילמד סתום מן המפורש יו [מחטחת פנימיז משמע דמפורש בהדיה ועוד דלמ"ד (שם) יסוד דרומי קאמר ולמד ירידתו מן הכבש ליציאתו מן ההיכל מהיכן פשוט לו זה יותר מזה ועוד אמר בפ׳ קדשי קדשים (שם נח:) שיריים בהדיח כתיב בהו אשר פתח אהל מועד והשתא קשיא דהיא גופה למה לי הרא חיפוה ליה דאין מעבירין על המצות כדאשכחן הכא ובפ"ג ח דיומא (דף לג.) דפריך מאי שנא דיהיב מזרחית לפונית ברישא וכו׳ וגבי דישון מזבח הפנימי והמנורה אמרי׳ ש) [דישון] דמובח קודם משום דאין מעבירין וכן עבורי דרעא אטוטפתא אסור ומתרצין דלא שייך אין מעבירין על המצות אלא כשיש שתי מצות לפניו כגון דישון מזבח והמנורה או כגון מלות קרנות שאין ידוע מהיכן יתחיל וכן בהך דשמעתין יא] שנוטל מן הקרוב אבל לקבוע מקום אשפיכת שיריים לא קבעו מהאי טעמא אי לא דגלי קרא בהדיא "): ארור אדם אשר ילמד את בנו חכמת יוונית. והא דמשמע לקמן

בסוף שתי הלחם (דף נט:) דמי שלמד כל התורה כגון בן דמא בן אחותו של ר' ישמעאל שרי אי לאו משום דכתיב לא ימוש ולמ"ד אפי׳ לא קרא אדם אלא קריאת שמע שחרית וערבית קיים מלות לא ימוש משמע דשרי היינו היכא דאיכא לורך דשמא היה קרוב למלכות כדאשכחן בסוטה (דף מט:) דשל בית רבן גמליאל התירו להם ללמוד חכמת יוונית מפני

דעד כאן לא קאמר רבי ישמעאל. במתני׳ למיבלר בלקיטת התבואה: א) ניומא לג. וש"כן, כ) ב"ק אלא משום דכי ממעט באכילה. כלומר בתבואה ממעטת קלירה דלא אין מעבירין על חמצות. גפ׳ איזהו מקומן (זכחים דף מו) גבי פרים קלר אלא שלשה סאין אבל הכא דכי ממעט בהנאת האוכל מפיש בקצירה הפנימיים דחנן שירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החילון - דחליש שחי עוקלין לא אמר דלימעוט באוכל: בורגני' הו מוכשלשה כג'

מגלות) לא ביכר. לא בישל כל לרכו: נגות לריפין ועין סוכר. רחוק מירושלים מאד: גבל' מאי טעס. בעינו מן הקרוב: **כרמל הקריב.** רך ומלאדי שתהא התבואה רכה ונמללת ביד ואי מייתי מרחוה נשיב לה זיהא ומתחשה בדרך. האי כרמל במנחת העומר כתיב (ויקרא ב): (ב) ואין מעבירין כו'. והלכך כשיולה מירושלים לבקש עומר אותה שמולא ראשון נוטל דאין מעבירין על המלות: הורקנום ואריסטובלום. שני אחים היו: והיה שם זהן אחד. מבפנים: חכמת יוונית. רמיזות: על אומה שעה כו'. שאותן החיילות החריבו כל סביבות ירושלים: מעה עומר. זמו עומר: אכרוז. הכריזו כל מי שיודע תבואה שיודיענה: ההוא חרשא. חרש שומע ואינו מדבר: אאיגרא. גג: לריפא. בורזי"ל שאין לו גג אלא חד מלמעלה ומן ערבה הוא: מרדכי. שהיה בימי אחשורוש: שתי הלחס. של חטין: העינה. בעינו: סיכרה. חור שבמזוחת הדלת שבו תוחבים הבריח לנעול: קן. שני עופות: לויכתי. אני בו מביא הקן זה [וכן] לימתי [וכן] לעונתי: (נ) לויבתה ממש. דובה מביחה לחחר ימי ספירה יו קן א': לימתי ממש. ממש. היינו נמי לעונת קרבן זיבתה חדא פרידה חטאת וחדא עולה דקן

שעסוקין בעבודה אין נמסרין בידכם למחר שלשלו להן דינרין בקופה והעלו להן חזיר כיון שהגיע לחצי חומה נעץ צפרניו בחומה ונזדעזעה ארץ ישראל ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה באותה שעה אמרו ארור שיגדל חזיר וארור שילמד בנו חכמת יוונית ועל אותה שעה שנינו מעשה שבא עומר היינו זבה ששופעת כים: לעונתה מגגות צריפין ושתי הלחם מבקעת עין סוכר כי ממא עומר לא הוו ידעי מהיכא יו אייתי ליום שמיני שלה: דכולהו. תלתא קינין עומר אכרזו אתא ההוא חרשא אותיב חדא ידא אאיגרא וחדא ידיה אצריפא אמר להו יולדת וזבה אחד חטאת ואחד עולה: מרדכי מי איכא דוכתא דשמה גגות צריפין בזוב סיכנה. שהיתה שופעת דם או צריפין גגות בדקו ואשכחוה כי בעי יותר ונסתכנה למות ונדבה לקינה להביא (ד) דהויין תרוייהו עולת נדבה לאתוי שתי הלחם לא הוו ידעי מהיכא יו לאתויי אכרזו אתא ההוא גברא חרשא חו שאמרה לימתי בים סיכנה חו שאמרה לעונתי בעינה סיכנה: אמריב ידיה אעיניה וחדא ידא אסיכרא אמר להו מרדכי ומי איכא דוכתא דשמה עין סוכר או סוכר עין בדקו ואשכחו הנהו

שלש נשים ראייתו שלש קינין חדא אמרה לזיבתי וחדא אמרה לימתי וחדא אמרה לעונתי סבור מינה זיבתי זבה ממש לימתי לימתי ממש לעונתי לעונתה ם דכולהו חדא חמאת וחדא עולה אמר להו מרדכי שמא בזוב סיכנה שמא בים סיכנה שמא בעינה סיכנה דכולהו עולות נינהו יו בדוק ואשכח

שקרובין למלכות ומה שלא התיר לו ר׳ ישמעאל שמא לא היה כל כך צורך ציבור כמו בר״ג ורבינו שמואל מפרש דקודם גזירה היה ואי אפשר להיות דר׳ ישמעאל לאחר חורבן היה שפדאו ר' יהושע בפ' הניזקין (גיטין נח.) ותינוק היה ואפי' ר' ישמעאל אחר שהיה מעשרה הרוגי מלכות לא קדם כ"כ דרשב"ג נהרג עמו ואמרינן כי הלל וגמליאל לי ושמעון נהגו נשיאותן בפני הבית מאה שנה ומלכות בית חשמונאי קדמו טובא כדאיתא בפ״ק דע״ז (דף ט.) דמלכות בית חשתונאי פסק בפני הבית מאה ושלש ש שעמד הורדוס ואם תאמר והלא בפולמוס של טיטוס גזרו כדאיתא בפ' במרא דסוטה (דף מט.) דגזרו על עטרות כלות ושלה ילמד אדם את בנו חכמת יוונית ופולמוס של טיטוס היה בשעת חורבן ומלכות בית חשמולהי קדמו טובה כדאיתא בפ"ק דע"ז (דף ט.) דמלכות בית חשמונאי פסק בפני הבית מאה ושלש ותירץ ה"ר יעקב ברבי שמעון דמעיקרא גזרו ולא קיבלו מינייהו ולבסוף גזרו וקיבלו מינייהו ועוד יש לומר דמעיקרא קאי בארור בעלמא ואי בעי לקבולי עליי לטוחא דרבנן שרי ולבסוף גזרו ואסרו לגמרי ומיהו קשה דהא אמרי' (שנועות דף לו.) ארור בו קללה בו נדוי: ועל אותה שעה שנינו מעשה שבא עומר מגגות צריפין. בירושלמי דשקלים (פ״ה ה״ב) מני לה אאידך עובדא שפעם אחת 🔾 נשדפה ארץ ישראל כו׳ ובמסכת עדיות (פ״ו מ״א) מניא עובדא דהכא על ההיא דתמיד של שחר קרב בד' שעות ורש"י © פי' בתפלת השחר (ברכות דף דר) דבימי שלמה היה כשנשא בת פרעה שישן עד ד' שעות והיו מפתחות של בית המקדש תחת מראשותיו והכי נמי איתא בפסיקתא: אכור דהו שררבי. פירש בקונטרס דהוא מרדכי שהיה בימי אחשורוש ותימה הוא לומר שהאריך ימים כל כך ונראה על שם מרדכי הראשון היו נקראין הממונים על שמו לפי שאינם ממנים אלא בקיאים בעלי שכל ומדע: אסיברא. פירש בקונטרס חור שבמוחת הדלת שתוחבין בן הבריח לנעול וכן פירש בערוך ועוד יש לפרש סיכרה קבר כמו (מגילה כט.) מאבולא עד סיכרא ועוד יש לפרש מקום סכר הנהר כמו (ישעיה יט) עושי שכר אגמי נפש: בעלי

כדאיתא בפסיקת'ן,

הגהות הב"ח (A) גמ' משום כרמל תקריב ואיבעית אימא: (3) רש"י ד"ה דאיז מעבירין: (ג) ד"ה (ס) גם מטוט כומנות ואינעית אימא: (כ) ו ד״ה דאין מעבירין: (ג) לזיבתי זבה ממש :דהויין

לעזי רש"י

בורזי"ל [בורדי"ל].

מוסף רש"י

אין מעבירין על המצות. משנא לידי אקדים לעשות, דהכי תניא במכילתא ושמרתם את המצות אם באת מלוה לידך אל מחמילנה (מגילה ו:) הפוגע במלוה לא (חגילה ה) הפוגע במנוה נמ יעבור ממנה, ונפקה לן במכילתה מושמרתם המ המנות קרי ביה את המנות, לא חמתין לה שתחמין חיישן יומא דג.). כשצרו מלכי רות מושמרוצה או אחמים שהיו מתקוטטין על המלוכה הורקנום (סוטה מט:). והיה הורקנוס מבחוץ. גר על ירושלים והביא עמו חיל רומיים (שם). היו משלשלין להן דינרין. אותם שבפנים היו משרשתן היברין. חותם שבפנים מורידין מעל החותה דינרין מתרומת הלשכה בקופה לחותן שבחון לקנות ממידין אחד. מכפנים לעז להם. לחומן שכחוץ (טוטה מט:). נעץ צפרניו. מקע ולוח שכן דרך חזיר כשגוררין אותו מחמת המלר שבערה על זלול שמו מ נים שסביבות מדינת לים והולרך להביא אותה לריפים, ובשאר השנים מלות להביא מן הקרוב לירושלים כדכתיב (ויקרא כג) כרמל מקריב שיהא הזרע לח והכר מלא ממנו, וכשהוא בא מרחוה מתייבש ומתמער ואיו כר השבלת מלא מן הגרעין (סוטה מט:). עין סוכר. שס מקוס (ב"ק שם).

שמבאה יקן לא לימוה: יש) דשמעתין, מקשים העולם על ההיא דאמרינן במסכת יומא כרי וגבי דישון כרי ופרק איזהו מקומן כרי דלמה לי קרא תיפוק ליה דכי פגע ברישא כרי ותירץ הריש דלא אמרינן אין מעבירין אלא בשתי מצות שהקודמת להרי מקודם אבל לקבוע מקום לא שייך וקשה משמעתין דלא הרי אלא לקבוע מקום וקאמר דאין מעבירין ובמקום הקודם שימצא חייב לעשותה. תו״ח: